

Sygn. akt V U 3235/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2015 r. w Legnicy

sprawy z wniosku Z. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o odstąpienie od określenia zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy

na skutek odwołania Z. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 30 sierpnia 2013 r.

znak (...)

oddala odwołanie,

zasądza od Skarbu Państwa (Kasa Sądu Okręgowego w Legnicy) na rzecz radcy prawnego D. K. kwotę 2952 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złote (w tym 23% VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sygn. akt VU 3235/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 sierpnia 2013 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. na podstawie art 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 205, póź. 1585, z późn. zm.) stwierdził, że wnioskodawca Z. K. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, wyliczając zadłużenie z tytułu składek na te ubezpieczenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania zaskarżonej decyzji łącznie na kwotę 48774,63 zł, w tym z tytułu:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2008r. do stycznia 2010 r.: 12 489,15 zł i odsetek za zwłokę: 6 910,00 zł;
- 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od września 2002 r. do stycznia 2010 r.: 15272,08 zł; odsetek za zwłokę: 12 842,00 zł;

3) składek na Fundusz Pracy w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2008r. do czerwca 2009 r.: 794,40 zł i odsetek za zwłokę: 467,00 zł.

Od powyższej decyzji wnioskodawca Z. K. złożył odwołanie, które precyzował w kolejnych pismach procesowych, zarzucając głównie, że jako rencista prowadzący działalność gospodarczą nie powinien być obciążony z tytułu jej prowadzenia należnościami na rzecz organu rentowego, a także, że organ rentowy nie dysponował odpowiednim materiałem dowodowym dotyczącym prowadzenia przez niego działalności gospodarczej. Wskazywał, że niezasadne było także ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym w czasie okresów zawieszenia przez niego prowadzenia działalności i kwestionował okres, za który naliczono mu zaległości, twierdząc że organ rentowy powinien wyliczyć zaległości na bieżąco. Jak wynika z całego wyводу odwołania, wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez odstąpienie od określania zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że kwestia podlegania wnioskodawcy ubezpieczeniom społecznym za sporne okresy i wysokość podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia została rozstrzygnięta decyzjami organu rentowego z dnia 16.09.2011: nr 532 znak: (...), nr (...) znak: (...) i nr (...) znak (...), a wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 01.03.2012 r. sygn. akt VII U 1269/11 odwołanie wnioskodawcy od tych decyzji zostało oddalone.

Sąd ustalił:

Płatnik składek, będąc uprawnionym do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, prowadził od roku 2000 z przerwami, pozarolniczą działalność gospodarczą.

Bezsporne, nadto dowody: akta ZUS i wyjaśnienia wnioskodawcy – k. 31-31v.

W dniu 07.02.2011 r. Dyrektor (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia wydał decyzję Nr (...) dotyczącą Z. K. o podleganiu obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzonej przez niego działalności gospodarczej w okresie od 06 września 2002 r. do 31 stycznia 2010 r.

Na jej podstawie w dniu 16 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał następujące decyzje:

nr (...) znak: (...) o podleganiu wnioskodawcy ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 01.01.2008 r. do 31.01.2010 r

nr(...) znak: (...) ustalającą podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia Z. K. - od 09/2002 r. do 01/2010 r. w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego, a od 01/2008 r. do 01/2010 r. również w zakresie ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego,

nr (...) znak (...) ustalającą kwotę należnych od wnioskodawcy składek na Fundusz Pracy za okres od 01/2008 r. do 01/2010 r.

W dniu 25.10.2011 r. Z. K. złożył odwołanie od powyższych decyzji. Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 01 marca 2012 r. sygn. akt VII U 1269/11, odwołanie od w/w decyzji zostało oddalone.

Dowód: - w aktach ZUS: - decyzja nr (...); odpis wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dn. 01.03.2012 r. sygn. akt VII U 1269/11.

W dniu 4 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w J. wszczął z urzędu przeciwko wnioskodawcy postępowanie w sprawie określenia wysokości należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy.

Po jego zakończeniu organ rentowy zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z dnia 30 sierpnia 2013 r. stwierdził, że wnioskodawca Z. K. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, wliczając zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania zaskarżonej decyzji łącznie na kwotę 48774,63 zł, w tym z tytułu:

1) składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2008r. do stycznia 2010 r. w kwocie: 12 489,15 zł; odsetek za zwłokę: 6 910,00 zł;

2) składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od września 2002 r. do stycznia 2010 r. w kwocie: 15272,08 zł; odsetek za zwłokę: 12 842,00 zł;

3) składek na Fundusz Pracy w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za okres od stycznia 2008r. do czerwca 2009 r. w kwocie: 794,40 zł i odsetek za zwłokę: 467,00 zł.

Dowód: - w aktach ZUS: - zawiadomienie o wszczęciu i zakończeniu postępowania, decyzja z dn. 30.08.2013 r.

Sąd zważył:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie, w odniesieniu do sformułowanych w odwołaniu zarzutów, opierających się głównie na twierdzeniu wnioskodawcy o niepodleganiu przez niego w spornych okresach ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, należy przypomnieć, że kwestia tytułu do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia wypadkowego, jak i kwestia wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia została prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 01 marca 2012 r. sygn. akt VII U 1269/11. Orzeczeniem tym odwołanie wnioskodawcy od decyzji dotyczących powyższych kwestii zostało oddalone i wyrok ten nie został zaskarżony.

Prawomocny wyrok korzysta zaś z powagi rzeczy osądzonej (art. 365 i 366 k.p.c.) co oznacza, że nie jest dopuszczalne ponowne rozpoznanie sprawy między tymi samymi stronami o te same roszczenia, o których w nim rozstrzygnięto (art. 379 pkt 3 k.p.c.). Innymi słowy, w realiach niniejszej sprawy, powaga rzeczy osądzonej stoi na przeszkodzie skutecznemu kwestionowaniu ustaleń będących przedmiotem decyzji badanych przez Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze w.w. wyrokiem i w obecnej sprawie Sąd Okręgowy w Legnicy związany był treścią tych decyzji. Wynikało zaś z nich, że wnioskodawca podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym i wypadkowemu od 1 stycznia 2008 r. do 31 stycznia 2010 r. (decyzja nr (...)) oraz określały one wysokość podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za okres od września 2002 r. do stycznia 2010 r. (decyzja nr (...)) i wysokość składek na Fundusz Pracy od stycznia 2008 r. do stycznia 2010 r. (decyzja nr (...)).

Sąd w niniejszym postępowaniu związany jest również treścią ostatecznej decyzji Dyrektor (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia Nr (...) z dnia 07.02.2011 r. o podleganiu wnioskodawcy obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w okresie od 06.09.2002 r. do 31.01.2010 r. Zgodnie bowiem z zasadą domniemania prawidłowości aktów administracyjnych wywołuje ona skutki prawne i wiąże inne organy państwowe, w tym sądy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dn. 25 stycznia 2012 r., II UK 287/11, Lex nr 1215443; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 18 listopada 1998 r., SA 1103/97, LEX nr 35126).

Wobec powyższego Sąd nie był zobligowany odnosić się do podnoszonych w niniejszej sprawie twierdzeń wnioskodawcy, jakoby nie podlegał w.w. ubezpieczeniom obowiązkowym z powodu posiadanego statusu rencisty, jak i tym bardziej do zarzutów dotyczących postępowania administracyjnego poprzedzającego wydanie decyzji o nr (...).

Tym samym jedyną kwestią sporną pozostawała w niniejszej sprawie kwestia przedawnienia zaległości składkowych określonych w zaskarżonych decyzjach. Wnioskodawca nie kwestionował bowiem ponadto samej wysokości składek ustalonych w zaskarżonej decyzji, w związku z czym Sąd zwolniony był z poddania ocenie prawidłowości wyliczeń organu rentowego.

Przechodząc do meritum sprawy należy wskazać, iż do 31 grudnia 2002r. art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), dalej: ustawa systemowa, stanowił, iż należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, a w przypadku przerwania biegu przedawnienia, o którym mowa w ust. 5, po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Od 01 stycznia 2003r. powołany przepis obowiązywał w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 18 grudnia 2002r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U., Nr 241, poz. 2074), zgodnie z którym, należności z tytułu składek przedawniają się po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5d.

Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, dziesięcioletni okres przedawnienia przewidziany w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej w brzmieniu nadanym mu przez powołaną ustawę nowelizującą z dnia 18 grudnia 2002r., znajduje zastosowanie do należności z tytułu składek, które stały się wymagalne przed dniem 01 stycznia 2003r., jeżeli do tej daty nie uległy przedawnieniu według przepisów dotychczasowych (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 08 lipca 2008r., I UZP 4/08, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 02 lipca 2008r., II UZP 5/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 listopada 2007r., I UK 147/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2007r., I UK 37/07).

W rozpoznawanej sprawie bezspornie, roszczenia z tytułu składek, powstałe najwcześniej od września 2002 r. nie przedawniły się do dnia 31 grudnia 2002r., zgodnie z obowiązującym wówczas 5-letnim terminem przedawnienia. Tym samym, do roszczeń tych, jak również powstałych po 31 grudnia 2002r., miał zastosowanie 10-letni termin przedawnienia, określony w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej w brzmieniu nadanym mu powołaną wyżej ustawą zmieniającą z dnia 18 grudnia 2002r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Ustawą nowelizującą z dnia 28.04.2011 r. (Dz.U. Nr 138, poz. 808), która weszła w życie dnia 20.07.2011 r. dodano do art. 24 ust. 5f, zgodnie z którym w przypadku wydania przez ZUS decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. Na mocy art. 5 ust. 1 i 2 tej ustawy powyższą regulację stosuje się także do należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, nieopłaconych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli nie upłynął jeszcze termin ich dochodzenia, przy czym okoliczności uzasadniające zawieszenie biegu terminu przedawnienia, określone w art. 24 ust. 5f ustawy systemowej, w brzmieniu nadanym w.w. nowelizacją, uwzględnia się również wtedy, gdy okoliczności te wystąpiły przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Przepis art. 24 ust. 4 ustawy systemowej został ponownie znowelizowany ustawą z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U., Nr 232, poz. 1378). Zgodnie z nowym brzmieniem powołanego przepisu, należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Zwrócić jednakże należy uwagę, iż w art. 27 ust. 1 i 2 powołanej ustawy nowelizującej z dnia 16 września 2011r. wprowadzono regulację, zgodnie z którą, do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed 01 stycznia 2012r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą, z tym, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 01 stycznia 2012r. Jeżeli jednak przedawnienie rozpoczęte przed dniem 01 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Zdaniem Sądu, z powołanych przepisów wynika, iż nie mogło dojść do przedawnienia należności wskazanych w zaskarżonej decyzji organu rentowego za okresy tam wskazane, w tym za okres od września 2002 r. do stycznia 2010 r., skoro decyzja w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym, jak i w przedmiocie ustalenia wysokości podstawy wymiaru składek zapadły dnia 16 września 2011 r., a nadto postępowanie je poprzedzające spowodowało zawieszenie 10-letniego terminu przedawnienia tych należności.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd, na podstawie art. 47714 § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 30 sierpnia 2013 r., znak (...), wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W., nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia (pkt I).

W punkcie III wyroku Sąd przyznał od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu radcy prawnego D. K. kwotę 2952 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu, stosownie do § 15 i § 2 ust.3 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (j.t.:Dz. U. z 2013r., poz. 490 ze zm.).